



Ikt. sz.: ISB/66-1/2012.

ISB-22/2012. sz. ülés
(ISB-81/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v ^{*}

az Országgyűlés **Ifjúsági, szociális, családügyi és lakhatási bizottságának**
2012. szeptember 17-én, hétfőn, 9 óra 38 perckor
az Országgyűlés Irodaháza I. emelet II. számú tanácstermében
megtartott üléséről

^{}A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői	4
Megjelentek	5
Elnöki bevezető, a napirend elfogadása	6
Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat (T/7655. szám) (A bizottság feladatkörébe tartozó kapcsolódó módosító javaslatok megvitatása)	6
A munkahelyvédelmi akciótervben foglaltak megvalósítása érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/7955. szám) (A bizottság feladatkörébe tartozó módosító javaslatok megvitatása)	10
a) A Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló 2010. évi CLXIX. törvény végrehajtásáról szóló törvényjavaslat (T/8196. szám) (Általános vita);	13
b) Az Állami Számvevőszék jelentése a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről (T/8196/1. szám)	13
Dr. Somogyi Andrea (NGM) szóbeli kiegészítése	13
Keresztes Tamás (ÁSZ) szóbeli kiegészítője	14
Kérdések, vélemények	15
Dr. Somogyi Andrea (NGM) viszonzválasza	18
Késedi Ferenc (NGM) viszonzválasza	19
Keresztes Tamás (ÁSZ) viszonzválasza	20
Határozathozatal	21
A polgári törvénykönyvről szóló törvényjavaslat (T/7971. szám) (Általános vita)	21
Dr. Czepek Gábor (KIM) szóbeli tájékoztatója	22
Dr. Boros Zsuzsa Barbara (KIM) tájékoztatója	23
Dr. Rápácssy Róbert államtitkár (KIM) reagálása	27
Kérdések, vélemények	27
Dr. Rápácssy Róbert államtitkár (KIM) viszonzválasza	29
Dr. Czepek Gábor (KIM) viszonzválasza	30
Dr. Boros Zsuzsa Barbara (KIM) viszonzválasza	30
Határozathozatal	32
Egyebek	32

Napirendi javaslat

1. Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat (T/7655. szám)
(A bizottság feladatkörébe tartozó kapcsolódó módosító javaslatok megvitatása)
2. A munkahelyvédelmi akciótervben foglaltak megvalósítása érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (7955. szám)
(A bizottság feladatkörébe tartozó módosító javaslatok megvitatása)
3. a) A Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló 2010. évi CLXIX. törvény végrehajtásáról szóló törvényjavaslat (T/8196. szám)
(Általános vita)

b) Az Állami Számvevőszék jelentése a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről (T/8196/1. szám)
4. A polgári törvénykönyvről szóló törvényjavaslat (T/7971. szám)
(Általános vita)
5. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Sneider Tamás** (Jobbik), a bizottság elnöke

Ágh Péter (Fidesz), a bizottság alelnöke
Talabér Márta (Fidesz), a bizottság alelnöke
Bábiné Szottfried Gabriella (Fidesz)
Prof. Iván László (Fidesz)
Kapus Krisztián (Fidesz)
Rónaszékiné Keresztes Monika (Fidesz)
Tamás Barnabás (Fidesz)
Dr. Tapolczai Gergely (Fidesz)
Dr. Lanczendorfer Erzsébet (KDNP)
Sáringer-Kenyeres Tamás (KDNP)
Boldvai László (MSZP)
Dr. Varga László (MSZP)
Baráth Zsolt (Jobbik)
Vágó Sebestyén (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Ágh Péter (Fidesz) megérkezéséig Bábiné Szottfried Gabriellának (Fidesz)
Bábiné Szottfried Gabriella (Fidesz) távozása után Ágh Péternek (Fidesz)
Csizi Péter (Fidesz) Prof. Iván Lászlónak (Fidesz)
Hirt Ferenc (Fidesz) Tamás Barnabásnak (Fidesz)
Lakatosné Sira Magdolna (Fidesz) Dr. Tapolczai Gergelynek (Fidesz)
Székyné dr. Sztrémi Melinda (Fidesz) Talabér Mártának (Fidesz)
Dr. Vas Imre (Fidesz) Kapus Krisztiánnak (Fidesz)
Sáringer-Kenyeres Tamás (KDNP) megérkezéséig Dr. Lanczendorfer
Erzsébetnek (KDNP)
Dr. Stágel Bence (KDNP) Rónaszékiné Keresztes Monikának (Fidesz)
Dr. Szanyi Tibor (MSZP) Dr. Varga Lászlónak (MSZP)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Dr. Somogyi Andrea osztályvezető (Nemzetgazdasági Minisztérium)
Kanyó Lóránt főosztályvezető-helyettes (Nemzetgazdasági Minisztérium)
Keresztes Tamás ellenőrzésvezető (Állami Számvevőszék)
Késedi Ferenc szakmai tanácsadó (Nemzetgazdasági Minisztérium)
Dr. Répássy Róbert államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)
Dr. Czepek Gábor főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)
Dr. Boros Zsuzsa Barbara szakmai tanácsadó (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)

Megjelentek

Hopka Viktória osztályvezető (Nemzetgazdasági Minisztérium)
Sashegyi Attila referens (Nemzetgazdasági Minisztérium)
Sápi Henriett számvevő (Állami Számvevőszék)

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 38 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

SNEIDER TAMÁS (Jobbik), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Megjelentek! Kedves Vendégeink! A bizottsági ülésünket elkezdjük.

Megállapítom, hogy a bizottságunk határozatképes. A helyettesítéseket felolvasom, de előtte kérdezem, hogy a kiküldött napirendi pontokhoz képest van-e valakinek javaslata, változtatásra való igény. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nincs, akkor, ha elfogadjuk a napirendi javaslatot, akkor azt kérem, kézfelemeléssel jelezzük. *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy bizottságunk egyhangúlag elfogadta a napirendi javaslatot.

Mivel gyorsan jönnek a szavazások, ezért kérném a helyettesítéseket ott, ahol jelenleg állunk, 10 perc késésben vagyunk. Tehát Ágh Péter képviselő urat Bábiné Szottfried Gabriella képviselő asszony helyettesíti, Csizi Péter képviselő urat Iván László professzor úr helyettesíti, Hirt Ferenc képviselő urat Tamás Barnabás helyettesíti, Lakatosné Sira Magdolna képviselő asszonyt Tapolczai Gergely képviselő úr helyettesíti, Székyné dr. Sztrémi Melinda képviselő asszonyt Talabér Márta képviselő asszony helyettesíti, dr. Vas Imre képviselő urat Kapus Krisztián képviselő úr helyettesíti, Sáringer-Kenyeres Tamás képviselő urat Lanczendorfer Erzsébet képviselő úr helyettesíti, és dr. Stágel Bence képviselő urat Rónaszékiné Keresztes Monika képviselő asszony helyettesíti.

Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat (T/7655. szám) (A bizottság feladatkörébe tartozó kapcsolódó módosító javaslatok megvitatása)

Soron következik Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló T/7655. számú törvényjavaslatához benyújtott kapcsolódó módosító javaslatok tárgyalása.

Az előterjesztő képviselőjében köszöntöm Somogyi Andrea és Hopka Viktória osztályvezető asszonyokat, és Sashegyi Attila referens urat, a Nemzetgazdasági Minisztérium részéről.

Az ajánlás 2/2-es pontjáról, a Költségvetési bizottság indítványáról kérdezem a kormány álláspontját.

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Tisztelt Bizottság! Én is köszöntöm önöket. A kormány támogatja a módosító javaslatot.

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem képviselőtársaimat, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 16 igen. Nem támogatja? *(Szavazás.)* Ilyen nincs. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 4 tartózkodással a bizottság a módosító javaslatot támogatta.

Az ajánlás 3/6-os pontjáról kérdezem a kormány álláspontját.

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): A kormány támogatja.

ELNÖK: Kérdezem képviselőtársaimat, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 16 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* Tartózkodás? *(Szavazás.)* 4 tartózkodással a bizottság a módosító javaslatot támogatta.

Az ajánlás 6/2-es pontjáról kérdezem a kormány álláspontját.

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a kormány.

ELNÖK: Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nem, szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 19 igen. Aki nem támogatja? Tartózkodás? *(Szavazás.)* 1 tartózkodással a bizottság támogatta a módosító javaslatot.

Az ajánlás 19/9-es pontjáról kérdezem a kormány álláspontját.

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): A kormány támogatja.

ELNÖK: Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 16 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 3 nem. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 1 tartózkodással a bizottság a módosító javaslatot támogatta.

Az ajánlás 27/4-es pontjáról kérdezem a kormány álláspontját.

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Támogatja a kormány.

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 16 igen. Aki nem támogatja? Ilyen nincs. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 4 tartózkodással a bizottság a módosító javaslatot támogatta.

Az ajánlás 29/9-es pontjáról kérdezem a kormány álláspontját.

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Igen, a kormány támogatja.

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 19 igen. Aki nem támogatja? Tartózkodás? *(Szavazás.)* 1 tartózkodással a bizottság a javaslatot támogatta.

Az ajánlás 29/10-es pontjáról kérdezem a kormány álláspontját.

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Igen, a kormány támogatja.

ELNÖK: Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 16 igen. Aki nem? Ilyen nincs. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 4 tartózkodással a módosító javaslatot támogatta.

Az ajánlás 29/13-as pontjáról kérdezem a kormány álláspontját.

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Igen, a kormány támogatja.

ELNÖK: Kérdezem képviselőtársaimat, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 16 igen. Nem szavazat volt-e? Nem volt. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 4 tartózkodással a bizottság a módosító javaslatot támogatta.

Az ajánlás 30/5-ös pontjáról kérdezem a kormány álláspontját.

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a kormány.

ELNÖK: Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 1 tartózkodással a bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 30/12-es pontjáról kérdezem a kormány álláspontját.

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a kormány.

ELNÖK: Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 1 tartózkodással a bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 30/13-as pontjáról kérdezem a kormány álláspontját.

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a kormány.

ELNÖK: Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 1 tartózkodással a bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 30/14-es pontjáról kérdezem a kormány álláspontját.

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a kormány.

ELNÖK: Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 1 tartózkodással a bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 30/15-ös pontjáról kérdezem a kormány álláspontját.

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a kormány.

ELNÖK: Köszönöm. Kíván-e valaki hozzászólni? *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 1 tartózkodással a bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 30/16-os pontjáról kérdezem a kormány álláspontját.

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Igen, a kormány támogatja.

ELNÖK: Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 16 igen.

Aki nem támogatja? Ilyen nincs. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 4 tartózkodással a bizottság a módosító javaslatot támogatta.

Az ajánlás 31/1-es pontjáról kérdezem a kormány álláspontját.

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a kormány.

ELNÖK: Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 1 tartózkodással a bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 31/3-as pontjáról kérdezem a kormány álláspontját.

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Igen, támogatja a kormány.

ELNÖK: Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 16 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 3 nem. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 1 tartózkodással a bizottság a módosító javaslatot támogatta.

Az ajánlás 34/1-es pontjáról kérdezem a kormány álláspontját.

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a kormány.

ELNÖK: Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 1 tartózkodással a bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 57/4-es pontjáról kérdezem a kormány álláspontját.

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a kormány.

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 1 tartózkodással a bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 57/7-es pontjáról kérdezem a kormány álláspontját.

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Igen, a kormány támogatja.

ELNÖK: Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 19 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* Ilyen nincs. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 1 tartózkodással a bizottság a módosító javaslatot támogatta.

Az ajánlás 60/1-es pontjáról kérdezem a kormány álláspontját.

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a kormány.

ELNÖK: Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 1 tartózkodással a bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 60/3-as pontjáról kérdezem a kormány álláspontját.

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Igen, a kormány támogatja.

ELNÖK: Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 16 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 3 nem. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 1 tartózkodással a bizottság a módosító javaslatot támogatta.

Ezzel a végére is értünk a kijelölt pontoknak. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy más pontot kíván-e valaki esetleg megtárgyalni, felvenni. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nem, akkor köszönöm a kormány képviselőinek a részvételt, és ezt a napirendi pontot bezárom.

A munkahelyvédelmi akciótervben foglaltak megvalósítása érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/7955. szám) (A bizottság feladatkörébe tartozó módosító javaslatok megvitatása)

Tisztelt Képviselőtársaim! Soron következik a munkahelyvédelmi akciótervben foglaltak megvalósítása érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló T/7955. számú törvényjavaslathoz benyújtott módosító javaslatok tárgyalása.

Az előterjesztő képviseletében köszöntöm Kanyó Lóránt főosztályvezető-helyettes urat, a Nemzetgazdasági Minisztérium részéről.

Az ajánlás 1-es pontjában Gúr Nándor és képviselőtársai indítványáról kérdezem a kormány álláspontját.

KANYÓ LÓRÁNT (Nemzetgazdasági Minisztérium): Köszöntöm én is a tisztelt bizottságot, és előzetesen meg kívánnám jegyezni, hogy egyelőre tárcáálláspontot van módomban közölni.

Az 1-es ajánlási pontot illetően, a tárca nem támogatja az indítvány elfogadását.

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem képviselőtársaimat, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás nem volt, a bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 2-es pontjáról kérdezem a tárca álláspontját.

KANYÓ LÓRÁNT (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a tárca.

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás nem volt. A bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 3-as pontjáról kérdezem a tárca álláspontját.

KANYÓ LÓRÁNT (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a tárca az indítványt.

ELNÖK: Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás nem volt. A bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 4-es pontjáról kérdezem a tárca álláspontját.

KANYÓ LÓRÁNT (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a tárca.

ELNÖK: Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás nem volt. A bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 5-ös pontjáról kérdezem a tárca álláspontját.

KANYÓ LÓRÁNT (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a tárca.

ELNÖK: Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás nem volt. A bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 6-os pontjáról kérdezem a tárca álláspontját.

KANYÓ LÓRÁNT (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja.

ELNÖK: Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás nem volt. A bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 7-es pontjáról kérdezem a tárca álláspontját.

KANYÓ LÓRÁNT (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a tárca.

ELNÖK: Kíván-e valaki hozzászólni? *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás nem volt. A bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 9-es pontjáról kérdezem a tárca álláspontját.

KANYÓ LÓRÁNT (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a tárca az indítványt.

ELNÖK: Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás nem volt. A bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 10-es pontjáról kérdezem a tárca álláspontját.

KANYÓ LÓRÁNT (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a tárca.

ELNÖK: Kíván-e valaki hozzászólni? *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás nem volt. A bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 12-es pontjáról kérdezem a tárca álláspontját.

KANYÓ LÓRÁNT (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a tárca.

ELNÖK: Kíván-e valaki hozzászólni? *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás nem volt. A bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 13-as pontjáról kérdezem a tárca álláspontját.

KANYÓ LÓRÁNT (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a tárca, de jelezném a tisztelt bizottságnak, hogy a módosító indítvány által felvetett, és orvosolni kívánt kérdéskört vizsgáljuk, és adott esetben egy más megoldással, vagy más szövegezéssel ezt a problémát is lehet majd kezelni.

ELNÖK: Rendben, köszönöm szépen a tájékoztatást. Kérdezem képviselőtársaimat, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás nem volt. A bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 14-es pontjáról kérdezem a tárca álláspontját.

KANYÓ LÓRÁNT (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a tárca.

ELNÖK: Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás nem volt. A bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 15-ös pontjáról kérdezem a tárca álláspontját.

KANYÓ LÓRÁNT (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a tárca.

ELNÖK: Kíván-e valaki hozzászólni? *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás nem volt, a bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 16-os pontjáról kérdezem a tárca álláspontját.

KANYÓ LÓRÁNT (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a tárca.

ELNÖK: Kíván-e valaki hozzászólni? *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás nem volt, a bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 18-as pontjáról kérdezem a tárca álláspontját.

KANYÓ LÓRÁNT (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a tárca.

ELNÖK: Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás nem volt, a bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Az ajánlás 20-as pontjáról kérdezem a tárca álláspontját.

KANYÓ LÓRÁNT (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem támogatja a tárca.

ELNÖK: Kíván-e valaki hozzászólni? *(Nincs jelzés.)* Aki a módosító javaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 16 nem. Tartózkodás nem volt, a bizottság a módosító javaslatot nem támogatta.

Ezzel az ajánlás végére értünk. Kérdezem képviselőtársaimat, valamilyen más ajánlási pontot kíván-e valaki felvetni. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nem, akkor köszönöm szépen a részvételt a tárca részéről főosztályvezető-helyettes úrnak, és akkor ezzel ezt a napirendi pontot bezárom.

a) A Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló 2010. évi CLXIX. törvény végrehajtásáról szóló törvényjavaslat (T/8196. szám) (Általános vita);

b) Az Állami Számvevőszék jelentése a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről (T/8196/1. szám)

Folytatjuk, tisztelt képviselőtársaim! Soron következik a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló 2010. évi CLXIX. törvény végrehajtásáról szóló T/8196. számú törvényjavaslat, az ahhoz kapcsolódó ÁSZ vélemény tárgyalása.

Az előterjesztők képviselői között köszöntöm újból Somogyi Andrea osztályvezető asszonyt, a Nemzetgazdasági Minisztérium részéről, Keresztes Tamás ellenőrzésvezető urat és Sági Henriett számvevő asszonyt, az Állami Számvevőszék részéről.

Elsőként osztályvezető asszonynak adom meg a szót.

Dr. Somogyi Andrea (NGM) szóbeli kiegészítése

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Köszönöm szépen. Egy nagyon gyors tájékoztatást szeretnék adni a 2011. évi költségvetési folyamatokról. A zárszámadási törvény benyújtását az államháztartásról szóló törvény írja elő, mely rendelkezés szerint június 30-áig kell átadnunk a törvényjavaslatot az Állami Számvevőszéknek, és augusztus 31-éig szükséges benyújtanunk az Országgyűlésnek. Ennek a kötelezettségének tett eleget a kormány a zárszámadási törvény benyújtásával.

A 2011-es költségvetési folyamatokról a következő főbb dolgokat emelném ki. A bruttó hazai össztermék 2011-ben 1,6 százalékkal növekedett; a nettó átlagkeresetek 2011-ben átlagosan 9,9 százalékkal haladták meg a 2010-es szintet; a fogyasztói árak 3,9 százalékos növekedést mutattak. 2011-ben az államadósság rátája 80,6 százalékos, amely bár a vártnál magasabb, de ennek oka az átmeneti árfolyamgyengülésben keresendő. A nem tervezett egyszeri bevételek nélkül az uniós módszertan szerinti hiány a GDP 2,43 százalékában alakult, a pénzforgalmi hiány pedig a GDP 2,2 százaléka volt.

2011-ben számos intézkedésre került sor. Kétszer történt zárolás kormányhatáskörben, illetve maradványtartási kötelezettséget is elrendelt a kormány annak érdekében, hogy a 3 százalék alatti hiány tartható legyen.

2011-ben több egyszeri tétel is befolyásolta a költségvetést. Ilyen volt a nyugdíjpénztári átlépők vagyona, amely a nyugdíjreform és adósságcsökkentő alapba került; sor került a MOL-részvénypakett megvásárlására; sor került különböző összegű adósságátvállalásokra, ez 249,9 milliárd forint volt összesen. Az MFB-ben került sor tőkeemelésre, viszont lehetőséget nyújtott a költségvetés az egészségügyi intézményekben dolgozók, illetve szállítói tartozások rendezésére is.

A bizottság hatáskörébe tartozó érdekességeként szeretném jelezni, hogy sor került az egyházi szociális kiegészítő támogatások elszámolására is. Most fordult elő az először, hogy az egyházakat visszatérítési kötelezettség terheli, ez természetesen egyeztetésre került az egyházakkal, akik ezt elfogadták. Bemutattuk az egyházaknak az önkormányzatok teljesített kiadásait, ez alapján számítjuk ki ugyanis ki a kiegészítő támogatás összegét.

Szeretném azt jelezni, hogy az Állami Számvevőszéknek átadott dokumentum alapján, az Állami Számvevőszék ugyan hiányosságra, de kedvező folyamatokra is felhívta a figyelmet, és összességében az ÁSZ véleményét nem szeretném megelőlegezni, azt jelenti, hogy a zárszámadásban a megbízhatóságot nem befolyásolják az általuk feltárt hibák.

Köszönöm szépen, kérdés esetén válaszolunk.

ELNÖK: Köszönjük. És akkor most az Állami Számvevőszék képviselőinek adom meg a szót.

Keresztes Tamás (ÁSZ) szóbeli kiegészítője

KERESZTES TAMÁS (Állami Számvevőszék): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Az Állami Számvevőszék törvényi kötelezettségének megfelelően, végrehajtotta a költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslat ellenőrzését. Ennek keretében értékeltük a törvénytervezet megbízhatóságát, valamint azt, hogy a költségvetés végrehajtása törvényesen, és szabályszerűen valósult-e meg.

Fontos előrelépés a korábbi évekhez képest a lefedettség növelése. Ezt úgy értük el egyrészt, hogy kapcsolódó ellenőrzéseket is végrehajtottunk a költségvetés végrehajtásához kapcsolódóan, ez 13 költségvetési szervet érintett, illetve a fejezeti kezelésű előirányzatokat, valamint a belső kontrollrendszert is ellenőriztük. *(Dr. Varga László megérkezett.)* Ezen kívül, a Belügyminisztérium esetében a teljes fejezetről alkottunk véleményt, méghozzá úgy, hogy 35 költségvetési szerv ellenőrzését hajtottuk végre a BM fejezeten belül; illetve újdonság, hogy a korábbi évektől eltérően, amikor könyvvizsgálat volt, a nyugdíjbiztosítási alapot most már nem könyvvizsgáló, hanem az Állami Számvevőszék, a nyugdíjbiztosítási alap beszámolóját az Állami Számvevőszék ellenőrizte.

Alkalmaztuk az ellenőrzés hatékonyságának növelésére az úgynevezett egykapus adatbekérési szisztémát, ami azt jelentette, hogy ezeknél a kapcsolódó ellenőrzéseknél egyben történt meg az adatok bekérése, illetve bizonyos kapcsolódó ellenőrzéseket ugyanazok a kollegák végezték, mint a zárszámadás ellenőrzését. Mindezek eredményeként a teljes központi alrendszer bevételeinek 96 százalékát, kiadásainak pedig 91 százalékát ellenőriztük.

Néhány fő megállapítás a bevételekkel, kiadásokkal kapcsolatban. Az adó- és adójellegű bevételeknél megállapítottuk, hogy az adóbevételek alul teljesültek, ez jellemzően az EU bíróság ítélete miatti 250 milliárd forintot elérő áfa-visszatérítés okozott. Pozitívként megállapítottuk, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által kezelt hátralékállomány a többéves folyamatos növekedés után csökkent 3,9 százalékkal, bár így is még elég magas a hátralékok állománya, 2268 milliárd forint.

A kiadások tekintetében kockázatot jelentenek az úgynevezett módosítási kötelezettség nélkül túlteljesíthető előirányzatok. 2011-ben ez a kockázat nem realizálódott, ezek az előirányzatok összességében 7,6 százalékkal alul teljesültek.

Szintén több éve fennálló problémaként megállapítottuk, hogy a rendkívüli kormányzati intézkedésekkel kapcsolatos tartalék 20,8 százalékát nem a jogszabályoknak megfelelően használták fel, ugyanis a fejezetek többletigényei előre tervezhetők voltak, illetve előre láthatóak voltak, ez pedig ellentétes a jogszabályi előírásokkal a felhasználás.

Az EU támogatásokkal kapcsolatban megállapítottuk, hogy a nemzeti stratégiai referencia keret operatív program 8200 milliárd forintos keretösszegéből az időarányosnál alacsonyabb a kötelezettségvállalás mértéke, 66 százalék; még jelentősebb elmaradás volt a kifizetések esetében, itt csak 28 százalék az arány.

A tb-alapokkal, elkülönített állami pénzalapokkal kapcsolatban megállapítottuk, hogy az elkülönített állami pénzalapok egyenlege a tervezettnél kedvezőbben alakult. A tb-alapok összesített hiánya 83,6 milliárd forint volt, a nyugdíjalap gyakorlatilag nulla egyenleggel zárt. A korábbi évektől eltérően, nem a központi költségvetésből biztosították ezt a nulla egyenleget, hanem a nyugdíjreform és adósságsökkentő alaptól átutalt 363 milliárd forinttal.

Megállapítottuk, hogy jelentősen javultak a korábbi évekhez képest az ellenőrzött beszámolók megbízhatóságai. Míg 2009-ben három, 2010-ben kettő, 2011-ben csak egy beszámolót kellett elutasítanunk, ez az uniós fejezetek fejezeti kezelésű előirányzatainak beszámolója volt. A korlátozott véleményű 2009. és 2010. évben tíz-tíz volt, míg 2011-ben csak egy, ez a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség intézményi beszámolója.

A nemzetgazdasági elszámolások esetében megbízhatónak értékeltük a bevételeket és kiadásokat, kivételként a Nemzeti Földalappal kapcsolatos bevételek és kiadások, illetve a lakástámogatások voltak, ahol korlátozott minősítést adtunk. A lakástámogatások esetében megoldódott az a probléma, ami a korlátozás okát is adta, mert 2011 novemberében azzal a három pénzintézettel, akikkel még az új szerződést nem kötötte meg a tárca, a szerződések megkötésre kerültek. De ennek ellenére 2011 novemberéig még 6 milliárd forint kiutalás történt meg úgy, hogy nem volt az új szerződés megkötve, ez indokolta a korlátozott minősítést.

Utóellenőrzés során megállapítottuk, hogy a 2010. évi zárszámadás során tett 42 javaslatunkból 22 teljes körűen, 9 pedig részben hasznosult. Nem valósultak meg uniós elszámolásokkal kapcsolatos javaslataink egy része, a K600 hírrendszerrel kapcsolatos vagyonátadásra vonatkozó javaslatunk, illetve továbbra is az önkormányzati támogatásokkal kapcsolatos rendeletek egy részét a tárcák késedelmesen adták ki.

A 2011. évi zárszámadás során strukturált, összefogott javaslatokat fogalmaztunk meg egyrészt a tartalékok felhasználására vonatkozóan a Nemzeti Földalappal kapcsolatban, az állami vagyonnal kapcsolatban, illetve az európai uniós források felhasználásával összefüggésben, illetve a NAV elnök, és a nemzetgazdasági miniszter részére az adóbeszedéssel kapcsolatban tettünk javaslatokat.

Nem közvetlenül kapcsolódik a zárszámadáshoz, de felhívánk a tisztelt bizottság figyelmét, hogy a közelmúltban kiadásra került a 1285-ös társadalombiztosítási alapokból nyújtott ellátások, és szolgáltatások jogosultsági rendjének, alkalmazott nyilvántartási rendszerek működésének ellenőrzéséről szóló jelentés; amennyiben a bizottság ezt a jelentést meg kívánja tárgyalni, akkor az Állami Számvevőszék képviselője áll a bizottság rendelkezésére. Köszönöm szépen a figyelmet.

Kérdések, vélemények

ELNÖK: Köszönjük szépen a tájékoztatót. Ezek után megnyitom a vitát, kérdezem képviselőtársaimat, hogy ki kíván hozzászólni az elhangzottakhoz, a beszámolóhoz.

Iván László professzor úré a szó.

Prof. IVÁN LÁSZLÓ (Fidesz): Ezek a számszaki dolgok mindig nehezen emészthetőek, pláne, ha az ember dilettáns, és csak kívülről látja a dolgokat. Három kérdésem lenne.

Az egyik az, hogy a működési szektor 2012-es évi mérlegének záró adatai, 2011 évnnyitó adatai 371,4 milliárd forinttal eltértek. Na most, ebben benne van az indoklás, hogy a kormányhivatalok később alakultak, mint a regionális nyugdíjbiztosítási igazgatóságok; na most, ez hogy lehetett, ez egy szervezési gond volt, vagy egyéb tervezési hiba, minek tudható be? Ez egy elég nagy tétel. Ez az első kérdés.

A második kérdésem, és a harmadik is egybevág, hogy a nyugdíjak méltányossági jogkörében történő megállapítások, az egyszeri segély iránti kérelmek – itt felsorolja a számokat -, hogy mind a kétféle ügyben mi volt a maximum és a minimum. Tudunk-e ilyen mondani, mert ugye az átlagot hozza, illetve nem hozza a méltányosságit, de hozza a másikat a 17 058 forintot, a segélyek átlagösszegét; volt-e maximum, minimum, tehát mik az adatok. Köszönöm szépen. Tehát három kérdés: egy és két egybevágó.

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem, hogy további kérdés, hozzászólás van-e.
Baráth Zsolt képviselő úré a szó.

BARÁTH ZSOLT (Jobbik): Köszönöm, elnök úr. Tekintettel arra, hogy nem vagyok gazdasági szakember, nincs is ilyen végzettségem, ezért én is kérdéseket fogalmazok meg. Egyfajta szempontból az teljesen egyértelmű mindenki számára, nem kell leszögezni, hogy 2011 már teljes egészében az Orbán-kormány éve volt, teli azokkal az aknákkal, amiket az előző kormányok hagytak, ezzel mindenki tisztában van. *(Sáringer-Kenyeres Tamás megérkezett.)*

Az első kérdésem arra irányulna, hogy a költségvetés fő előirányzatainak teljesítése nem sikerült, ezt a jobbikos szakpolitikusok állapították meg, ezt a véleményt tudom tolmácsolni. Mi ennek az oka? Miben látják ennek az okát, vagy mivel tudják magyarázni?

A másik pedig egy nem kétéves, nem tízéves, hanem szinte huszonkét éves visszatérő kérdés, amit mi már többször feltettünk, hogy a kormány továbbra sem tud, vagy nem akar elszámolni az állami vagyonnal. Nyikos László jobbikos szakpolitikusunk feltett egy írásbeli kérdést – emlékezetem szerint 2012. június elején Németh Lászlónénak -, ugyanezt kérdezte, és nem kapott rá igazából választ, hogy mikor számolja meg a kormány az ország, az állam vagyonát, és mikor hozza ezt nyilvánosságra, továbbra is fel kell tenni ezt a kérdést. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem képviselőtársaimat, ki kíván hozzászólni.
Varga László képviselő úré a szó.

DR. VARGA LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm szépen, a szót. Én inkább így véleményt mondanék nagyon röviden, merthogy azt hiszem lesz még rá lehetőség talán más formában az Országgyűlésben elmondani a véleményünket, amelyet alapvetően nyilvánvalóan formálisan azt gondolom, hogy természetesen egy olyan költségvetés zárszámadását, amelyet nem fogadtunk el, nyilván nem tudjuk támogatni.

De sajnos a zárszámadás alapján látszik az a folyamat, amire egyébként többször felhívtuk a figyelmet. Egyrészt a jóléti funkciókra szánt források csökkentek jelentősen, 30 százalék alá csökkent 2010-hez képest. Ez a csökkenés elég komoly, és a jóléti szolgáltatásokra fordított kiadások is csökkentek elég komolyan. Sorolhatnám itt az egyes érintett területeket: az anyasági ellátásokra, a családoknak a gyermekük után járó támogatásokra, a munkanélküli ellátásokra, a szociális intézmények támogatására fordítandó összegek mind-mind csökkentek. És amit sokszor elmondtunk - nyilván itt normatívák

befagyasztása történt -, nyilván a keretösszegek is csökkentek, ez reálértékben komoly pozícióvesztést okozott a rászorulóknak; és beleértve azt is, hogy a közmunkáért adható bér 47 ezer forintba csökkent, ami egy komoly vitát váltott ki az érintett körökben. Azt kell, hogy mondjam, hogy nagyon komoly, egyre komolyabb társadalmi csoportok szakadnak le, gyakorlatilag 4 millió környékén van a létminimum alatt élők száma.

Na most, az eredeti előirányzatokhoz képest is alacsonyabb kifizetések történtek, ezt az ÁSZ több helyen megállapítja. Idézet gyorsan: a családi támogatások, a szociális juttatások 9,4 milliárd forinttal maradtak el a törvényi eredeti előirányzattól. Tehát még az eredeti előirányzathoz képest is kisebb összegek kerültek folyósításra, nyilván ennek sok oka lehet. Lehet erre olyan választ adni – mondjuk előterjesztői oldalról -, ami mondjuk, az érintettek számára hivatkozik, vagy bármi másra, azért mégis ennek az abszolút értéke csökken.

Csökkent a nyugellátások mértéke is, és itt szintén idézet, a magán-nyugdíjpénztárak kapcsán tettek egy megállapítást. A magán-nyugdíjpénztári tagok tb-be történő visszalépésének következményeként a nyugdíjreform, és adósságcsökkentő alaphoz átkerült becsült vagyonérték 2687,8 milliárd forint, ami a GDP 9,5 százaléka. Na most, még az előterjesztésben megállapított összeg, és akkor itt még nem beszélünk az átlépések előtti értékéről ennek a vagyonnak, de még az előterjesztés szerinti megállapítás szerint is a GDP 9,5 százaléka ez a nagyságrend. Ezt nyilván nem feltétlen az előterjesztőknek mondom, általában, hogy akkor ez azért mindenképpen igaz, hogy ezzel a lépéssel tulajdonképpen, ha ezt mind államadósság csökkentésére fordította volna a kormány, akkor 70 százalék környékén lenne ma az államadósság.

És mivel a korábbi kormányok – vitatható persze ez a kérdés, sokan szokták is vitatni - mindenképpen lehetővé tették ezt a rendszert, és volt egyfajta megtakarítása egy ma még aktív generációnak a nyugdíjas éveire; szóval, ha ezt nem verték volna szét, akkor ez még meglebbe, vagy ha már elvették, akkor államadósság csökkentésre kellett volna költeni. Mert ha mi is például ezt tettük volna a kormányon, vagy a szocialista kormányok így tettek volna, akkor ugye 10 százalékkal lett volna kisebb az államadósság. Mi felvállaltuk, hogy takarékoskodunk a jövőért, de nyilván ez egy másik vita lenne, én ezt nem boncolgatom, a baj ezzel az inkább, és ami itt a megállapítás, hogy egy kisebb összeg került még az eredeti előirányzathoz képest is a nyugdíjbiztosítási alap részére jóváírásra. Magyarán, kevesebb fordítódott nyugdíjakra, egy jelentős része mégis ennek az összegnek elköltésre került úgy, hogy most nagyságrendekkel, és érdemben nem csökkent az államadósság, 78 százalék fölött van most is. Nyilván ez nem kifejezetten csak a zárszámadáshoz kapcsolódó kérdés, ez egy politikai döntés volt a kormány részéről, tehát nehéz lesz, mondjuk erre bármilyen választ adni. Azonban az igaz, hogy úgy hogy sikerült szétverni ezt a rendszert, nem sikerült érdemben, és nagyságrendekkel csökkenteni az államadósságot. *(Közbeszólások a Fidesz részéről.)*

Összességében nyilván lehet erről vélemény, el lehet mondani. Összességében véve, úgy ítéljük meg, hogy a zárszámadás is bebizonyította azt, amit a költségvetés vitájában mondtunk, magyarán, hogy akik rászorulóknak, nehezebb sorban élnek, vagy kevesebb jövedelemmel rendelkeznek, azok rosszabbul jártak a 2011-es évben, ez fokozatosan érzékelhető egyre több ember számára, ezeket egyébként az ÁSZ megállapításaiból, vagy a KSH adataiból is le lehet szűrni, szerintünk ez egy nagyon komoly probléma. Ez egy olyan költségvetés, amely neokonzervatív gazdasági és társadalompolitikát tükrözött, ennek a zárszámadása nyilván egyfajta formalitás ebben a tekintetben, azonban baloldali emberként ezzel nem tudok egyetérteni, és a frakciónk sem fogja támogatni ezt az Országgyűlésben. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Amíg nincs jelentkező, addig én is szeretnék néhány kérdést feltenni, és csak egy-két nagyon rövid véleményt megfogalmazni.

Kezdetől fogva a Jobbik hangoztatja, hogy addig költségvetésről beszélni, és egyáltalán átlátni az ország pénzügyeit, amíg nincs országleltár, addig egyáltalán nincs is értelme igazából. És annak fényében is kérdezzük ezt egyébként, hogy mikor lesz országleltár, hogy erre volt egy határidő is, a kormány saját magának állított fel egy határidőt, ami közel egy évvel ezelőtt lejárt, 2011. december 31-e volt ez a határidő, ez kitolásra került? Reménykedhetünk az elkövetkező száz évben, hogy lesz valami ezzel kapcsolatban, hiszen alapvető probléma, hogy legalábbis a világháború óta nincsen országleltára Magyarországnak, és nem csoda, hogy a korrupció olyan mértékű, amekkora, ha a legalapvetőbb dolgokkal sem vagyunk tisztában, legalábbis mi így gondoljuk.

Nyilvánvalóan, ami itt már elhangzott, azt nem kívánom elismételni a szociális kiadásokról, hogy az milyen mértékben csökkent, tudjuk jól, lassan már ötödik éve lesz befagyasztva a családi pótlék, és sorolhatnám még tovább azokat, amik reálértékben nagyon komoly veszteségeket okoztak, és nyilvánvaló, hogy ezt nem lehet támogatni. Én egy-két kérdést tennék még fel tulajdonképpen.

Egyrészt itt már elhangzott az államadósság kérdése az Állami Számvevőszék részéről is, hogy milyen mértékű, és ez enyhén szólva aggodalomra ad szerintem okot, hiszen mi azt mondjuk, a Jobbik legalábbis, hogy ha az összes pénzt le tudtuk volna hívni az utolsó fillérig, akkor is rosszul jártunk volna ezzel az európai uniós csatlakozással. De jelenleg ott tartunk, ami elhangzott, hogy 66 százalék az, ami le van kötve, és 2013 már nincs messze, és ugye ez egy 7 éves időszakról szólt, és ráadásul ennek körülbelül a 40 százaléka van kifizetve, vagyis az összesen lehívható pénzeszköznek a 28,3 százaléka van kifizetve. Én szeretném, ha egy kicsit esetleg meg lehetne világítani, hogy milyen ajánlást fogalmaztak meg a kormány számára azzal kapcsolatban, hogy ez a folyamat felgyorsuljon, mert itt valóban ezermilliárdokról van szó, amit elveszíthet Magyarország, ami nyilvánvalóan nagyon érzékenyen fog érinteni minket.

A magán-nyugdíjbiztosítási pénztárhoz rátérve, én azt már nem mondom, amit Varga László képviselő úr elmondott, hiszen sok mindenben itt egyet tudunk érteni, de nem mindenben, azért ezt hozzáteszem. Viszont én is csak idéznék egyetlenegy mondatot az Állami Számvevőszék jelentéséből, amely arról szól, idézem: hogy a nyugdíjalapba pozitív egyenleg miatt sürgősen átutalt, majd onnan visszautalt összeg biztosításához történő pénzügyi eszközértékesítés 2,1 milliárd forintos értékesítési veszteség realizálását okozta. Én csak kérdéssel szeretnék fordulni itt a kormány, vagy az Állami Számvevőszék felé, hogy ennek a több mint kétmilliárdos veszteségnek van-e felelőse, hogy alakult ez, nem számoltak pontosan utána, hogy mekkora bevétel lesz a nyugdíjalapba. Tehát kétmilliárd forint az komoly összeg, hogy egy átutalással, egy ide-oda utalással elveszítsünk, mondjuk ekkora pénzt, én bízom benne, hogy valamilyen szintű felelősségre vonás ilyen esetben történik, és erre volnék kíváncsi. Nyilván rengeteg mindent fel lehet még tenni kérdést, de ezek voltak az én kérdéseim.

Kérdezem képviselőtársaimat, hogy közben valaki kíván-e még feltenni kérdést az Állami Számvevőszék, illetve a kormány felé. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nincs további kérdés, akkor az előterjesztők közül elsőként a Nemzetgazdasági Minisztérium képviselőinek adom meg a szót.

Dr. Somogyi Andrea (NGM) viszonzválasza

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Köszönöm szépen. A szakértői kérdésekre kívánok válaszolni, igyekszem sorrendben haladni.

A törvényhozó és végrehajtó szervek kiadásainak növekedésének oka egyrészt valóban a megyei, fővárosi kormányhivatalok átalakítása és feladatátvétele volt, ami ugye folyamatosan történt; másrészt viszont a Magyar Fejlesztési Bank tőkeemelése is ebbe a funkcióba sorolható; és ugye elmondtam, hogy az egyszeri tételek lehetővé tették az MFB tőkeemelését, tehát ez is okozza az előirányzat módosításának okát. Továbbá a végrehajtó szerveknél található még a vörösiszappal kapcsolatos kártalanítási feladatok is, úgyhogy ez is egy kiadási tételként szerepelt itt ennél a funkcionál.

Igazából nem teljesen tudom fogni képviselő úrnak azt a kérdését, hogy a főbb előirányzatok teljesítése hogy alakult. Minden előirányzat van, tehát ha esetleg pontosítani tudná képviselő úr, hogy mire gondol a változások tekintetében. Szóba került a családi támogatások ügye is. A családi támogatásokkal kapcsolatban szeretném jelezni, hogy ez 99 százalékra teljesült, az eredeti előirányzat 456,2 milliárd forint volt, és a teljesítés 451,5 milliárd forint, és valóban az ellátotti kör csökkenése okozza az alulteljesítést, de úgy gondoljuk, hogy egy ilyen nagyságrendű tételnél ez a 99 tized százalékos teljesítés teljesen elfogadható. Ugyancsak a családtámogatások, és a szociális juttatások valóban 98,97 tized százalékra teljesültek, mint például a gyermeknevelési segélynél, a gyermeknevelési támogatásoknál, viszont az apákat megillető munkaidő-kedvezmény 104,5 százalékra teljesült.

Szeretném képviselő úr felhívni a figyelmét, hiszen nem volt egészen pontos a kérdése, hogy milyen főbb tételekre gondol, de az adó- és járulékpolitikával, és az előirányzatokkal kapcsolatos beszámolót az általános kötet is tartalmazza, itt a 142, 143, 141. oldalon a főbb bevételi jogcímekre is le van vezetve, hogy hogyan teljesültek egyes adóbevételek a korábbi évekhez kötődően.

Országileltár. Mi is az NFM-től tudjuk csak megkérdezni, úgyhogy én azt gondolom, hogy a miniszter asszony a válaszában, ha megérkezik, akkor erre ki fog térni, én nem tudom önöknek megmondani az országleltárral kapcsolatos problémára a választ.

Nyugdíjügyekben meg szeretném kérni a kollegám segítségét, Késedi Ferenc tanácsos úrnak szeretném, ha megengedi a bizottság, átadni a szót.

ELNÖK: Természetesen.

Késedi Ferenc (NGM) viszonzválasza

KÉSEDI FERENC (Nemzetgazdasági Minisztérium): Iván képviselő úr kérdésére szeretnék válaszolni. Ugye kérdezte ezt a bizonyos kivételes nyugellátás-emelés, illetve a kivételes nyugellátás megállapítása, és az egyszeri segélyre vonatkozó adatokat, illetve azt, hogy mekkora a szóródás. Nos, a zárszámadás a szóródásnak a megmérésére nem tért ki, tehát én szélső értéket, hogy legkisebb-legnagyobb, nem tudok mondani, de azt tudom mondani - és ezt logikai alapon tudom mondani -, hogy a kivételes nyugellátás-emelésnél az egy főre jutó emelés 3 265 forint volt, és 35 ezer fő kapott ilyen. Na most, ugye itt ebben az emelési lehetőségben a nagyon alacsony nyugdíjjal rendelkezők részesülnek, tehát a 3 265 forint körül nagy szóródás nincsen, mert egyszer alacsony összegekről van szó, és itt körülbelül az átlag körül kap mindenki, akinek kedvezően bírálják el az emelési kérelmét.

Most az egyszeri segély esetében, hogy 17 058 forint volt az egyszeri segély, és ott szintén, miután az alacsony ellátásban, vagy pedig a különlegesen rossz élethelyzetben lévők részesülnek, itt szintén minimális a szóródás, tehát nincs nagy szóródás ezeknél az értékeknél, úgyhogy ezt tudom hozzátenni. De, ha már egyébként az ellátások értékállandóságáról van szó, azt azért meg szeretném jegyezni, hogy a nyugellátások 2011-ben megtartották a reálérték pozíciójukat. A nyugdíjas fogyasztói árindex 4,4 százalékkal nőtt, és a nyugdíjak emelése is. Ugye volt egyszer 3,8 százalékos, volt egyszer 0,5 százalékos, a kiegészítő emelés, a kettőnek a szorzata az 1 0 4 34 és 0,1 volt az a bizonyos méltányosság emelésnek a hatása. Tehát ez azt jelenti, hogy a nyugellátások 4,4 százalékkal emelkedtek, ami azt jelenti, hogy a

nyugdíjas árindex 4,4 volt, a nyugdíjak megtartották az értéküket 2011-ben. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük.

Az Állami Számvevőszék képviselőjének adom meg a szót.

Keresztes Tamás (ÁSZ) viszonzválasza

KERESZTES TAMÁS (Állami Számvevőszék): Köszönöm szépen. Akkor az ÁSZ kompetenciájába tartozó kérdésekkel kapcsolatban professzor úr kérdezte itt a működési szektor beszámolójával kapcsolatban, itt egyértelműen szerepel a jelentésben ennek az indoka, illetve az, hogy az ÁSZ mit tartott volna megfelelő gyakorlatnak. Idézem a jelentésből: az átalakulás elfogadható módja az lett volna, ha ugyanazon a napon szűnnek meg a költségvetési szervek, mint amely napon létrejönnek a kormányhivatalok, tehát ehhez az kellett volna, hogy 2011. január 1-jén szűntek volna meg, és akkor alakultak volna meg, akkor ez a nyitó és záró-egyenleg probléma nem állt volna fent.

A magán-nyugdíjpénztárakkal kapcsolatban adósságcsökkentés, amit megállapított az ÁSZ is, hogy a magán-nyugdíjpénztáraktól átvett állampapírok miatt 1 407,1 milliárd forinttal csökkent az államadósság. Ennek ettől eltérő irányba hatott, tehát növelte az államadósságot, de legnagyobb mértékben ez a devizaadósság árfolyam veszteség, ez 1 193,4 milliárd forint volt.

Még elhangzott itt az uniós támogatások lekötöttségével kapcsolatban, hogy milyen ajánlást fogalmazott meg az ÁSZ. Itt azt tudom mondani, hogy a nemzeti fejlesztési miniszter részére figyelemfelhívó levelet írt az Állami Számvevőszék, amelyben felhívta erre a problémára a figyelmet; úgy tudom, illetve a jelentésben is szerepel az, hogy a kormány már tett intézkedést a kifizetések felgyorsítása érdekében az 1423/2011-es kormányhatározatban. Ezekkel kapcsolatos intézkedések folyamatban vannak, ezért ezt már az ÁSZ a 2011-es zárszámadás során ezeknek a hatékonyságát, megfelelőségét nem tudta megítélni.

Elhangzott még itt a nyugdíjreform és adósságcsökkentő alappal kapcsolatban ez a 2,1 milliárd forintos veszteség. Az ÁSZ megnevezte a nyugdíjreform, és adósságcsökkentő alap irányító testületét, hogy nekik kellett volna előrelátóbban meghatározni, hogy a nyugdíjalapnak a nulla egyenlegéhez mekkora átutalások szükségesek. És annak ellenére, hogy ugye a költségvetési törvényben az a 363 milliárd forint volt előírva, és vissza kellett utalni ezt a bizonyos összeget, álláspontunk szerint, ha előrelátóbban határozza meg az irányító testület, illetve érzékeli azt, hogy a nyugdíjbiztosítási alap egyenlege valószínű pozitívba fog átfordulni, akkor ezt a 2,1 milliárdos veszteséget el lehetett volna kerülni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük.

Megadom a szót a kormány képviselőjének.

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Elnézést, az uniós fejlesztésekkel kapcsolatban még egy kiegészítő információ. Valóban fennállt ez a probléma, hogy az uniós kifizetések nem a megfelelő ütemben történnek, de ennek ellenére, vagy ezek érdekében a kormány több döntést is hozott, illetve felállításra került a fejlesztéspolitikai kabinet nevezetű kormány szerv, amely minden héten figyelemmel kíséri ezeket a kifizetéseket, tehát idén például a kormány kifejezetten nagyon fontos feladatának tekinti azt, hogy minél több uniós forrás lehívásra kerüljön, nehogy bármilyen forrásvesztésre sor kerülhessen.

ELNÖK: Köszönjük. Közben jelentkezett Baráth Zsolt képviselő úr, aki hozzá kíván szólni a vitához.

BARÁTH ZSOLT (Jobbik): Köszönöm, elnök úr. A szakértő hölgy nekem kérdezett vissza, ha jól tévedek, hogy fejtsem ki bővebben.

DR. SOMOGYI ANDREA (Nemzetgazdasági Minisztérium): Igen.

BARÁTH ZSOLT (Jobbik): Tehát a kormány tervezte, vagy módosította többször is a költségvetés sarokszámait, főösszegeit. A megváltoztatott előirányzatokat nem sikerült teljesíteni, megítélésünk szerint; a legfontosabbat, a hiánycélt sem tudta elérni, ez szignifikánsan túlteljesült. Szám szerint a központi költségvetés hiánya az eredeti előirányzat 2,8-szerese, GDP arányosan 6,2 százalék a tervezett 2,2 százalékkal szemben. A többszöri módosítások nyomán az eredeti hiánycél változott, az év végére a tervezett hiány 1 577 milliárdra nőtt, de a tényleges deficit 165 milliárddal még ezt is meghaladta.

A kormány a zárszámadási törvényjavaslatban 1 742 milliárd forintos hiányt akar az Országgyűléssel jóváhagyatni az eredetileg előirányzott 687 milliárddal, és a legutoljára jóváhagyott 1 577 milliárddal szemben. Ez lett volna kicsit részletesebben, ha ez önnek így megfelelő. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem a kormány képviselőjét, hogy viszonzálással kíván-e élni. *(Dr. Somogyi Andrea jelzi, hogy nem.)* Rendben.

Kérdezem még képviselőtársaimat, hogy kíván-e még valaki hozzászólni a vitához, a napirendi ponthoz. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nem, akkor szavazás következik, és előtte egy helyettesítés: dr. Szanyi Tibor képviselő urat Varga László képviselő úr helyettesíti.

Határozathozatal

Szavazás következik. Aki a költségvetésről szóló 2010. évi T/8196-os törvényjavaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 16 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 5 nem. Tartózkodás nem volt. A bizottság a törvényjavaslatot támogatta. Köszönjük szépen az Állami Számvevőszék részvételét és a kormány képviselőjének is, Somogyi Andreának a részvételét.

Itt bizottsági előadókat nem állítunk, viszont a frakcióknak a véleményét, a kisebbségi, illetve a többségi véleményt írásban holnap 4 óráig lehet leadni a titkárságon, amit ugyebár a Költségvetési bizottság elnöke fog majd a parlamentben elmondani - kérem, hogy addig tegyék meg a kisebbségi és többségi véleményt írásban a frakciók.

A polgári törvénykönyvről szóló törvényjavaslat (T/7971. szám) (Általános vita)

Tisztelt Képviselőtársaim! Soron következik a polgári törvénykönyvről szóló T/7971. számú törvényjavaslat tárgyalása.

Az előterjesztő képviselőjében eredetileg Répássy Róbert államtitkár úr volt megjelölve, de ő még az Alkotmányügyi bizottság ülésén van tudtommal, úgyhogy addig köszöntöm...

DR. CZEPEK GÁBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Czepek Gábor a KIM magánjogi kodifikációs főosztályának vezetője és a kolleganóm pedig Boros Zsuzsanna szakmai tanácsadó, aki a Ptk. előkészítésében komoly szerepet vállalt.

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem képviselőtársaimat, mielőtt megnyitom a vitát, illetve átadom a szót a kodifikációs főosztályvezető úrnak, hogy megvárjuk-e Répássy államtitkár urat, vagy pedig elkezdhetjük a vitát így is.

Főosztályvezető úrnak megvan a felhatalmazása, hogy képviselje a kormányt?

DR. CZEPEK GÁBOR (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Igen, Jeney Orsolya helyettes államtitkár asszony általános helyettese vagyok, és a Mezőgazdasági bizottságban is, és imént a Foglalkoztatási bizottságból jövök éppen.

ELNÖK: Köszönjük szépen, akkor önnél is tartom a szót, kérem, tájékoztasson a törvényjavaslatról.

Dr. Czepek Gábor (KIM) szóbeli tájékoztatója

DR. CZEPEK GÁBOR (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Köszönöm szépen. Nagyjából, ha megfelelő önöknek, az lenne a munkamegosztás közöttünk, hogy én beszelnék néhány gondolatot a polgári törvénykönyv általános részéről, és kolléganóm pedig kiemelné azokat a pontjait, mert ő a terület előkészítője, amely a bizottság tárgykörét speciálisan érinti, itt elsősorban a családjogi, öröklési szabályokra gondolok.

Tehát az új polgári törvénykönyv, anélkül, hogy nagyon húzni akarnám az időt, egy jelentős, kiemelkedő törvénynek tekinthető, amelynek előkészítése rendkívül hosszú időt vett igénybe, példaértékűnek tekinthető mind az egyeztetési folyamat, mind pedig maga a szakmai munka. Egy kodifikációs főbizottság állt fel már jó ideje, kormányokat átívelő módon, létre is jött egy tervezet az előző ciklusban, de az új kormány úgy döntött, hogy visszaadja az előkészítést a professzorok körének, és egy átdolgozást követően van előttünk újra az új polgári törvénykönyvre vonatkozó normaanyag.

A lényeg az, hogy egy olyan szemléletet próbál tükrözni a polgári törvénykönyv, amely az állandóságot megpróbálja összeegyeztetni az innovációval is, tehát nyilvánvalóan vannak olyan jogelvek, amelyek több ezer évre nyúlnak vissza, ezeken nem is lehet, és nem is érdemes változtatni a magánjogban, de az idő változott – főleg itt a fogyasztóvédelmi és európai uniós tendenciákra gondolok -, ami miatt hozzá kellett nyúlni bizonyos szabályokhoz.

A törvénykönyv egy monista elvre épül, ami azt jelenti, hogy igyekszik integrálni az összes magánjogi szabályt egy törvénybe, ez több mint 1500 paragrafus lesz, tehát Magyarország legnagyobb törvénye, messze a legnagyobb. Tehát ebből adódóan is látható, hogy mekkora munka van a kidolgozása mögött. Tehát monista elvre épül, amely azt akarja, hogy az eddig különálló családjogi könyv, és az eddig különálló gazdasági társaságokra vonatkozó joganyag is a törvény része lesz.

Ezen kívül mindenképpen meg kell még említenem az egyeztetési folyamatot. A kormány egy külön tematikus ülés keretében vizsgálta a polgári törvénykönyvet, amelyet megelőzően egy nagyon széles körű közigazgatási egyeztetés volt, szintén több tematikus külön egyeztetéssel szakterületek szerint széles körű társadalmi egyeztetés volt, sok észrevétellel, amelyeket feldolgoztunk, és a minisztérium honlapján egyébként olvasható is a tárcá ezekre vonatkozó észrevétele.

Tehát ezt követően tárgyalta meg a kormány, és nyújtottunk be júliusban az Országgyűléshez. Nagyon lényeges szabály, hogy ekkora törvényt meg kell megfelelő felkészülési időt kell biztosítani. A kormány tervei szerint ebben az évben elfogadásra kerülne a törvényjavaslat, de hatályba lépése csak 2014. év elején lenne, hiszen legalább egy év szükséges ahhoz, hogy a jogalkalmazók át tudják fogni, illetve meg tudják tanulni, és meg tudják ismerni az új szabályokat.

Ami a bizottság tárgykörét érinti, itt főképpen a családjogi és öröklési jogi rendelkezések bírnak jelentőséggel, illetve a jogképesség és cselekvőképességi szabályok.

Ebben a tekintetben engedjék meg, hogy átadjam a szót Boros Zsuzsa kolleganőmnnek, aki röviden ismertetni fogja ezeknek a részeknek a felpuhításait. Köszönöm.

Dr. Boros Zsuzsa Barbara (KIM) tájékoztatója

DR. BOROS ZSUZSA BARBARA (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Nagyon sok szeretettel köszöntök mindenkit. Boros Zsuzsa vagyok, és szeretnék néhány szót szólni három könyvről, itt az ember, mint jogalany című könyv, ez a második könyv, a jogképességi és különösen a cselekvőképességi szabályairól, a negyedik könyvről, teljes egészében ez a családjogi könyv és az öröklésjogi könyvről, ami a hetedik könyvben található. És egy-két szót talán érdemel említésképpen még a lakásbérleti szerződés, bár itt túl nagy változás nincs a törvényben a hatályoshoz képest, ez a kötelmi jogi könyvben kerül szabályozásra.

A jogképességi és a cselekvőképességi szabályok körében elsősorban a cselekvőképességi rendelkezéseknél vannak változások. A jogképességi szabályok nagyjából teljes egészében megegyeznek a hatályos rendelkezésekkel. A cselekvőképességi szabályok körében a javaslat természetesen továbbra is különválasztja a kiskorúakra és a nagykorúakra vonatkozó rendelkezéseket. *(Ágh Péter megérkezett.)* A kiskorúakra irányadó rendelkezések, tehát a törvény erejénél fogva továbbra is korlátozottan cselekvőképes, vagy cselekvőképtelen lehet a kiskorú, ebben nincsen változás. Amiben lényeges módosulások vannak, az a nagykorúak cselekvőképességének a korlátozása. Itt egy differenciált rendszert vezet be a javaslat, és figyelemmel van a fokozatosság elvére. Jelenleg a cselekvőképesség általánosan korlátozható, illetve kizárható, valamint mód van a cselekvőképesség ügycsoportok szerinti korlátozására. Ezen annyiban módosít a javaslat, hogy megszünteti az általános korlátozás lehetőségét, és a jövőben a cselekvőképesség a korlátozást felváltva csak meghatározott ügycsoportokban korlátozható, és továbbra is mód lesz a kizáró gondnokságra, tehát valakit cselekvőképtelennek lehet nyilvánítani szűk keretek között, azonban ezt átnevezi a javaslat, és ezt hívja teljes korlátozásnak.

Tehát kétféle lehetőség van: a cselekvőképesség teljes korlátozására van mód, és a cselekvőképesség ügycsoportok szerinti korlátozására, és a teljes korlátozás felel meg a hatályos szabályozás szerinti kizáró gondnokságnak. Azonban itt is változtat a jogalkotó annyiban, hogy magának a cselekvőképesség teljes korlátozásának a kritériumait módosítja, és a jövőben az egyéni körülmények, tehát bekerül a fogalomba, hogy a cselekvőképesség teljes korlátozásánál az egyén, illetve az érintett személy egyéni körülményeit, családi körülményeit is figyelembe kell vegye a jogalkotó, tehát nem elég önmagában a belátási képesség hiánya ahhoz, hogy a cselekvőképességet - mai szóhasználattal élve - kizárják.

A jövőben kötelező lesz a cselekvőképesség felülvizsgálata, tehát egyáltalán nem ad a törvényjavaslat lehetőséget arra, hogy ettől eltekintsen a bíró, tehát a gyámhatóság köteles lesz a teljes korlátozás esetén tízévente, a részleges korlátozás esetén ötévente a felülvizsgálatra irányuló eljárást megindítani, természetesen erre gyakrabban is lehetőség van, ha ezt a hozzátartozók, vagy az arra jogosultak gyakrabban igénylik.

Szintén változás, hogy két új jogintézményt vezet be a javaslat. Az egyik a támogatott döntéshozatalnak az intézménye, a másik pedig az előzetes jognyilatkozatnak az intézménye. A támogatott döntéshozatalt említésszerűen tartalmazza a javaslat, de ez egy nagyon fontos és nagyon haladó momentum, mivel eddig erre nem volt mód. Ennek a részletszabályait egy külön törvény fogja tartalmazni, ami a Ptk.-val egyidejűleg kell, hogy hatályba lépjen. A támogatott döntéshozatal tulajdonképpen a cselekvőképesség korlátozása nélkül nyújtana segítséget az érintett személy számára, tehát ha az érintettnek a cselekvőképesség korlátozására nincs szükség az érintett jogi védelme érdekében, abban az esetben a bíróság javaslatára a gyámhatóság rendelhet támogatót, természetesen csak a támogatott személy egyetértésével. Tehát ez abban különbözik a cselekvőképesség korlátozásától, hogy itt a

támogatott, vagyis az érintett személy egyet kell értsen, mivel a cselekvőképessége nincsen korlátozva a támogató kirendelésével.

Az előzetes jognyilatkozati intézménye szintén egy, a magyar hatályos jogrendszerben még nem ismert jogintézménye. Ez annyit jelent, hogy bárki még cselekvőképes állapotban rendelkezhet arról, hogy a későbbiekben, ha erre szükség van valami miatt, ki legyen a gondnoka, illetve a gondnokság alá helyezés során a gondnok milyen elvek alapján járjon el. Ezt a jognyilatkozatát megteheti közokiratban, vagy teljes bizonyító erejű magánokiratban is, majd egy nyilvántartásba is kell ezt vetetni, tehát lesz egy ilyen előzetes jognyilatkozatok nyilvántartása. A bíró a gondnokság alá helyezés során meggyőződik arról, hogy tett-e valaki ilyen előzetes jognyilatkozatot, és ez alapján dönthet a gondnok kirendeléséről, a gondnok személyéről. Tulajdonképpen ezek azok a javaslatban eszközölt változások, ami a cselekvőképességi szabályozást érintik. Természetesen emellett még szükség van az eljárási szabályok, a gondnoksági szabályok külön jogszabályokban való módosítására is, hogy ezek a változások teljessé váljanak.

A családjogi könyvről is szeretnék – megpróbálok röviden – az egyes részeket követve néhány szót szólni. Már az maga újdonság ugye, hogy a családjog része lesz az új polgári törvénykönyvnek, önálló könyvben lesz része, mintegy közel 245 szakasz terjedelemben. Ez nem azt jelenti, hogy itt olyan lényeges változásokra kerülne sor, hogy a hatályos 110 szakaszból álló Csjt.-hez képest ennyi új jogintézmény kerülne bevezetésre, itt igazából a bírói gyakorlat eredményeit építi be a javaslat.

Lesz négy alapelv a családjogi könyvben, ami igazából a családjog specialitására hívja fel a figyelmet a magánjog többi rendelkezéséhez képest: ez a házasság és család védelmének elve, a házastársak egyenjogúságának az elve, a gyengébb fél és a méltányosság alapelve, valamint – ez nem utolsó, mondhattam volna elsőként is – a kiskorú gyermek védelmének elve, ami a hatályos Csjt.-ben is az egyik leglényegesebb alapelv.

A házasságra vonatkozó részt a következő. A házasság létrejöttének szabályai nem módosulnak, a házassági bontójogban vannak kisebb változások. Az egyik ilyen változás, hogy a közös megegyezésen alapuló bontáshoz nincs szükség ahhoz, hogy a házastársak a közös vagyon megosztásában is teljes körűen megegyezzenek, ezt rendezhetik később egy vagyoni jogi perben. Az egyéb járulékos kérdésekben természetesen továbbra is meg kell egyezzenek ahhoz, hogy egyszerűbben elválhassanak, tehát továbbra is követelmény, hogy a közös gyermek tekintetében a szülői felügyelet gyakorlása, a különélő szülő és a gyermek közötti kapcsolattartás, a gyermektartás, a házastársi közös lakás használata, valamint ez iránti igény esetén a házastársi tartás kérdésében megegyezzenek.

Most a hatályos Csjt.-ben tartalmaz egy másik bontó okot a javaslat, ez a három év különélésen alapuló megegyezés intézménye. Tehát ha a házastársak között három éve megszakadt az életközösség úgy, hogy külön lakásban élnek, akkor is lehetőség volt úgy mond elválni könnyebben, ezt a bontó okot nem tartalmazza a javaslat, mert erre nagyon, nagyon ritkán kerül sor, és ez a kiskorú gyermek érdekében sem nagyon állt a családjogi munkacsoport véleménye szerint.

A házassági részben, és a szülői felügyeleti jogok rendezése körében is, rendelkezik a kötelező közvetítés bevezetéséről a javaslat, tehát a mediáció lehetőségének a bevezetéséről. A mediációt egyrészt igénybe vehetik a házasfelek nyilván önkéntesen, tehát ez a vitás kérdések megoldásában is segíthet, de a szülői felügyeleti jogok rendezése során ezt akár a gyámhatóság, akár a bíróság hivatalból is elrendelheti, de csak abban az esetben, ha a kiskorú gyermek érdekében áll, és tényleg a mediáció igénybevételétől valamiféle eredményt lát.

A házassági vagyoni jog jelentősen kibővül, mint már mondtam, itt tükröződik talán az, hogy a bírói gyakorlat eredményei beépülnek. Próbálja a javaslat ösztönözni a házastársakat a házassági vagyoni jogi szerződés kötésére, erre keretszabályokat ad diszpozitív rendelkezések formájában, valamint két vagyoni jogi rendszert részletesebben is szabályoz szintén diszpozitív

rendelkezőkkel, ez a vagyon-elkülönítési rendszer, a másik pedig a közszerzeménynek az intézménye. Egyébként itt a házassági vagyoni jogi szerződéseknél még szintén a javaslat szabályozza azt, hogy ilyen házassági vagyoni jogi szerződést lehet kötni ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratban vagy közokiratban, és mód lesz a házassági vagyoni jogi szerződések nyilvántartásba vételére, mégpedig ez hitelezővédelmi szempontokat szolgál elsősorban ez az intézmény, ez nem kötelező jellegű, de lehetőség van rá.

A tényleges családi kapcsolatok körében a javaslat egyrészt szabályozza a mostohagyermek, mostohaszülő kapcsolatát, másrészt röviden 10 szakaszban szól az élettársi kapcsolat szabályozásáról. Hosszabb együttélés esetén – 10 év együttélés esetén -, vagy közös gyermek esetén, már 1 év együttélés megalapozza az élettársak esetén a tartásra, illetve a lakáshasználatra való jogosultságot. Az élettársi kapcsolat fogalma, illetve a vagyoni jogkövetkezményei nem változnak a hatályos szabályozáshoz képest, tehát ez jelenleg is szabályozva van.

A rokonság című rész egy hosszabb rész. Itt rendelkezik a javaslat az apai jogállás szabályozásáról, itt koncepcionális változás nincsen az örökbefogadás szabályairól, a szülői felügyelet szabályairól és a rokonság szabályairól. Az örökbefogadás rendelkezéseinek inkább áttekinthetőbb szerkezetbe foglalja a törvényjavaslat az örökbefogadás szabályait; itt az elmúlt években többször módosultak már az örökbefogadásra vonatkozó rendelkezések, illetve az egyszerűsítés keretében is több szabály már belekerült az egyszerűsítési törvénycsomagokba, amit egyébként már a javaslat is továbbvisz. Annyi talán megemlíthető, hogy maga az örökbefogadási korhatár 25 évre emelkedik, az örökbefogadás egyéb feltételei nem változnak, illetve mód lesz az örökbefogadás utánkövetésére; ez egy új jogintézmény, ennek részletszabályait szintén külön jogszabály tartalmazza majd. Az utánkövetés annyit jelent, hogy a kiskorú gyermek esetén, tehát az örökbefogadott kiskorú gyermek esetén az örökbefogadást elősegítő szervezet az örökbefogadott gyermek sorsát még néhány évig figyelemmel kísérheti az örökbefogadó családban.

A szülői felügyeletre vonatkozó rendelkezések között a szülők megállapodását helyezi előtérbe a javaslat, tehát kiemelt szerepet szán a szülők megállapodásának, ez lesz az elsődleges. És a gyámhatóság és a bíróság hatásköre kismértékben módosul a szülői felügyelettel kapcsolatos vitás kérdések rendezése kapcsán, ha akár különülő szülőkről, akár együtt élő szülőkről van szó, és csak kisebb vitás kérdések merülnek fel a szülők között, ebben az esetben nem a bíróság dönt, hanem a jövőben a gyámhatósághoz lehet minden esetben fordulni. Azonban, ha maga a szülői felügyeleti egyes jogosultságok, tehát részjogosítványokkal kapcsolatban merül fel vitás kérdés, akkor ebben az esetben továbbra is a bíróság dönt. Itt inkább még elnevezésbeli különbségek vannak, a gyermekelhelyezés kifejezés megszűnik a szülők viszonyában, és itt a szülői felügyeleti jogok rendezéséről szól a javaslat; a gyermekelhelyezés kifejezést arra az esetre tartja fent, ha a gyermek harmadik személyhez kerül.

A rokonság szabályai körében szintén sokkal áttekinthetőbb a szerkezet, itt is a bírói gyakorlat eredményei jelennek meg a javaslatban. Először a rokonság általános szabályairól szól a javaslat, és itt a gyerektartás néhány általánosítható szabálya átkerül ebbe a részbe, majd külön szól a kiskorú gyermektartás speciális szabályairól, és részletesebben, a mainál részletesebben szól a nagykorú gyermek tartásáról a javaslat. Itt próbálja rögzíteni, hogy tulajdonképpen a nagykorú gyermeket mégis meddig, tehát hány éves koráig, milyen tanulmányok befejezéséig köteles eltartani a szülő, ez most jelenleg a Csjt.-ben nincsen rendezve. A gyámság szabályai az, ami tulajdonképpen lezárja a családjogi könyv rendelkezéseit; a gyámság szabályait próbálja a gondnokság, szülői felügyelet, gyámság hármában a szülői felügyelethez közelíteni a javaslat.

Azt hiszem, ennyit szerettem volna csak a családjogi könyv rendelkezéseiről. Még röviden szólok néhány szót az öröklési könyv novumairól.

Az öröklési könyv talán az a terület a Ptk.-ben, ami azt lehet mondani, hogy a legnagyobb állandóságot mutatja, mégis a hagyatékok megváltozott összetétele miatt, az életkorok kitolódása miatt itt is szükség van kisebb-nagyobb változtatásokra.

A törvényes öröklés szabályai körében a házastárs öröklésjogi pozíciója, ami tulajdonképpen alapjaiban megváltozik két tekintetben is. Az egyik, amikor a leszármazók esetén, tehát a leszármazókkal együtt örököl a házastárs, akkor eddig haszonélvezeti jogot, tehát a gyerekek örököltek, és haszonélvezeti jogot kapott a teljes hagyatékon. Most ez a jövőben úgy változik, hogy a házastárs is egy gyerekrészt, tehát állagot fog örökölni, és csak azon a lakáson, ahol az örökhagyóval közösen lakott, és az ahhoz tartozó berendezési, és felszerelési tárgyakon kap haszonélvezetet, egyébként ennek az állagát csak a gyermekek örökölik. Ennek az az oka, hogy nagyon sokszor, tehát a haszonélvezeti öröklést több kritika érte, egyrészt, hogy nagyon sokszor voltak a hagyatékokban olyan vagyontárgyak, ami nem is volt már értelmezhető: a haszonélvezet, a bankbetét, üzletrész, vagy olyan fogyasztási cikkek, amik tulajdonképpen mire a gyerekekhez kerültek már elhasználódtak. A másik indok, hogy ha esetleg olyan is előfordult, hogy a második házasságban a házastárs túlélte a gyermekeket, és a leszármazók egyáltalán nem jutottak a haszonélvezeti joggal terhelt örökrészükhöz. Természetesen a megállapodásra mód volt, de ahol erre nem kerülhetett sor, ott ez nem tudott realizálódni.

A másik változás itt az öröklésjogi szabályok között, hogy a szülők egyidejűleg is örökölhettek a házastárssal. Most jelenleg a házastárs halála után örökölnék a szülők. A javaslat szerint, ha nincsenek leszármazók, akkor a szülők örökölik a hagyatékok felét, a hagyatékok másik felét a házastárs, viszont a lakást az továbbra is a házastárs örököli, tehát az örökhagyóval közösen lakott lakást. Itt lényeges momentum, hogy amíg a házastárs él, addig a szülők után a leszármazók nem örökölnék, tehát addig visszaszáll, tehát a testvér öröklését ez az új szabályozás nem érinti.

Még néhány momentumot emelnék ki itt a végrendeleti öröklés szabályai körében. Itt a végrendeleti öröklés szabályai körében mód lesz a jövőben közös végrendelet alkotására egy esetben, a házastársak alkothatnak közös végrendeletet viszonylag szigorú szabályok között. Két esetben elismeri érvényesnek a javaslat az utóöröklés intézményét. Az egyik ilyen, hogy ha a házastársat nevezi előörökösként, tehát első örökösként az örökhagyó örökössnek, a másik lehetőség pedig, ha a leszármazót nevezi örökösként, és a leszármazó úgy hal meg, hogy nem rendelkezik végrendelkezési képességgel, tehát mondjuk még cselekvőképtelen, abban az esetben, ha az örökhagyó egy újabb személyt, tehát egy utóörököszt is megnevez, akkor ezt érvényesnek ismeri el a javaslat.

Kisebbségi módosulások vannak még a végrendelet alakszerűségi követelményei kapcsán. Így például az írásbeli végrendeletnél nem lesz kötelező érvényességi kellék a végrendelet keltezésének a helye, valamint kisebb módosulás, hogy a közvégrendeletet a jövőben bíróság előtt nem, csak közjegyző előtt lehet tenni, de egyébként sem volt jellemző, hogy a bíróság előtt tettek volna közvégrendeletet.

Azt hiszem, hogy igazából ennyi, ami az öröklésjogi rendelkezések között kiemelhető. Itt is van még egy szerkezeti változás, hogy a hatályos szabályoktól eltérően a végintézkedési öröklésről rendelkezik első helyen az öröklésjog, azzal is azt ösztönözve, hogy végrendelkezzenek az emberek, és a törvényes öröklés szabályai csak második helyre kerülnek az öröklési könyvön belül.

A lakásbérleti szerződés – ígértem még, hogy egy-két szót szólok – igazából nem változik, tehát a lakásbérleti szerződés szabályairól nagyon röviden rendelkezik a javaslat. Igazából a lakásbérlettel kapcsolatban egy momentum van, ami kiemelhető, hogy lakásbérleti szerződés esetén nem haladhatja meg a kaució értéke a háromhavi bérleti díj összegét; egyébként igazából egy önálló lakástörvényben szükséges az erre vonatkozó szabályokat

majd egy területen rendezni, tehát a Ptk. ennek a szerepét nem veszi át. Ennyi, köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen a tájékoztatót, és köszöntjük Répássy Róbert államtitkár urat. Már itt egy felvezetés megtörtént, de kérdezem Répássy Róbert államtitkár urat, hogy kíván-e tájékoztatást adni még a Ptk.-ról.

Dr. Répássy Róbert államtitkár (KIM) reagálása

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Köszönöm elnök úr, én is átadtam volna a kollégáimnak a szót, hogy részletesen ismertessék a bizottság feladat- és hatáskörébe tartozó kérdéseket.

Kérdések, vélemények

ELNÖK: Köszönjük. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy ki kíván hozzászólni a törvényjavaslathoz.

Iván László professzor úré a szó.

Prof. IVÁN LÁSZLÓ (Fidesz): Nagyon örülök, hogy ez az új Ptk. elénk került, nagyon sokrétű, sokoldalú, bonyolult, rengeteg változtatást és változást jelentő törvényről van szó. Azonban pár apróságot szeretnék megkérdezni – idézőjelben „apróság” -, tekintettel arra, hogy két évtizeden keresztül igazságügyi pszichiáterként az egészségtudományos tanácsnak a szakértőjeként is dolgoztam, és van néhány kérdésem, amire szeretnék megnyugtató választ.

Az egyik kérdés az, ami a fő Ptk. módosításokból kitűnik, ezekben a könyvekben jól, egyértelműen olvasható, vonatkozik-e a Btk.-ra is, tehát a Btk.-ban is megjelennek ezek a bizonyos megállapítások, történetesen a beszámíthatósághoz szükséges cselekvőképesség megállapítása, illetve a cselekvőképességre vonatkozóan a Btk.-ban is megvannak-e azok a módosulási lehetőségek, amik itt szerepelnek.

A másik kérdésem az lenne itt mindjárt, hogy van egy speciális kérdés, hogy az inkubátor gyerekeknek a sorsa, mint kiskorúaknak, és az ezekkel kapcsolatosan a szabályozások változnak-e, vagy nem. Tehát részben az inkubátor gyerekeknek a kritériumai a Ptk.-ban rögzített módon bármelyikre tekintettel, de főleg a kiskorúakra vonatkozóan, változik-e ezzel.

A harmadik kérdésem, hogy ugye szerepel az ember, mint jogalany tételben, csak ügyek a cselekvőképességek általános jelleggel már egyáltalán nem, hanem csak ügyek meghatározott körére vonatkozóan korlátozhatná. Na most, melyek ezek a bizonyos ügyek, meghatározott ügyek meghatározott köre, ha szabadna erről valamit hallani, és azt hiszem, hogy ez a pár kérdés gyakorlatilag az elsődleges kérdés részemről, és kérem szépen, ha tudnak erre valamilyen választ adni, eligazítást, örömmel veszem. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm.

Baráth Zsolt képviselő úré a szó.

BARÁTH ZSOLT (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Tulajdonképpen Iván professzor az első kérdésemet majdnem megkérdezte, de azért felteszem a magam szavaival is.

Nagyon profi volt ez a felvezetés, amit Boros Zsuzsanna szakértő asszony előadott. Nem mindenki jogász azonban, úgyhogy csak az én kedvemért, ha más kedvéért nem is, legyen szíves már egy példán keresztül érzékeltetni annak a különbségét, hogy a nagykorúak cselekvőképességének az ügycsoportok, és a teljes korlátozása hogyan válik el egymástól. Ez lenne az első kérdésem.

A másik a mediációval kapcsolatban, amit említett. Van-e, vagy történt-e arra irányuló felmérés, esetleg százalékos arányban az elmúlt évek során, mert tudomásom szerint bírói gyakorlat már az, hogy rendelnek el mediációs technikát, szinte kötelező érvénnyel bizonyos esetekben, hogy történt-e arra irányuló felmérés, hogy milyen az eredményessége a mediációnak, vagy van-e erről valami információ.

A harmadik kérdésem pedig az, hogy a '97-es évi XXXI-es gyermekvédelmi törvény és gyámügyi eljárásról szóló törvényt az új Ptk. milyen változások fogják érinteni, vagy fogják-e érinteni, és mennyire fogja befolyásolni ezt a 15-16 évvel ezelőtti törvényt. Köszönöm.

ELNÖK: Sáringer-Kenyeres Tamás képviselő úré a szó.

SÁRINGER-KENYERES TAMÁS (KDNP): Köszönöm a szót, elnök úr. Egy megjegyzést szeretnék elsősorban hozzátenni. Az, hogy a családon belüli örökléssel kapcsolatban a kiskorúak esetében eddig is a törvény, szerintem, tökéletesen működött, ez nekem ez évi tapasztalatom, tehát látom, hogy körülbelül hogy folynak a dolgok; inkább az időintervallumok hosszúságával vannak alapvető problémák, tehát bizonyos ügyeknek a lefolyásával kapcsolatban. Az, hogy ez a törvény most még modernizálja a lehetőségeket, ezt én örömmel vettem.

Ami kérdésem volna, azt inkább az egyházi oldalról közelíteném meg. Az egyházban van egy ilyen kötelezettsége minden felszentelt papnak, a római katolikus egyházban, hogy végrendelet kell neki készítenie. Ez a végrendelet a továbbiakban csak közjegyző előtt érvényes, vagy marad az a szituáció is, amikor két tanú jelenlétében, a saját keze írásával történik a végrendeletnek a megtörténte? Köszönöm szépen, a szót.

ELNÖK: Köszönjük.

Tapolczai Gergely képviselő úré a szó.

DR. TAPOLCZAI GERGELY (Fidesz): Köszönöm szépen, a szót. Én is a cselekvőképességgel kapcsolatban szeretnék hozzászólni és a támogatott döntéshozatallal kapcsolatban, tehát ezt érinteném.

Először is mindenképpen üdvözlöm, hogy a cselekvőképesség korlátozás kapcsán a mostani tervezet szélesebb körű, rugalmasabb szabályozást tartalmaz az eddiginél, és üdvözlöm a támogatott döntéshozatal bevezetését is. Az lenne a kérdésem, mivel jól ismerem az érdekvédelmi szervezetek álláspontját - ezzel kapcsolatban, biztos, hogy államtitkár úr és munkatársai is ismerik ezeket -, hogy szélesebb, rugalmasabb szabályozást szeretne, például a cselekvőképesség teljes korlátozásánál a lehetőségének a törlését javasolták. Szeretnék egy rövid szakmai indoklást kérni, hogy ez a mostani tervezet hatálya miért nem terjeszti tovább rugalmasabban.

ELNÖK: Én is szeretnék egy kérdést feltenni a Ptk.-val kapcsolatban. Az élettársi kapcsolat megszűnésével kapcsolatban kérdezném, hogy ugyebár a 87. § (2) bekezdése szól erről, ami úgy szól, hogy az élettársi nyilatkozatok nyilvántartása az ellenkező bizonyításáig áll fenn; ez nem-e ad visszaélésre lehetőségeket, illetve felesleges pereknek, vagy eljárásoknak az elindítását nem-e eredményezi? Nem-e lehetne ezen a téren egy nyilatkozattételt kérni, tehát, ha valaki úgy dönt, hogy egy élettársi kapcsolat megszűnik, akkor valamelyik fél mondjuk, egy nyilatkozatot tenne, és akkor bejegyezni, hogy ezzel megszűnt ez az élettársi kapcsolat, és így nem történik ebből a későbbiekben félreértés, vagy akár különböző problémák. A házasságnál ez egyértelmű, hiszen ott egy válást kimondó bírósági határozat van, itt viszont gyakorlatilag bizonyítani kell valamelyik félnek, hogy

megszűnik ez az élettársi kapcsolat, úgyhogy nekem ez az egyetlenegy kérdésem van jelen pillanatban a polgári törvénykönyvhöz.

Kérdezem képviselőtársaimat, kíván-e valaki a továbbiakban hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nincs hozzászólás, akkor megadom a válasz lehetőségét Répássy Róbert államtitkár úrnak.

Dr. Répássy Róbert államtitkár (KIM) viszonzválasza

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Igen, ha megengedi elnök úr és tisztelt bizottság, akkor majd megosztjuk a válaszadást, mert ennyire nem mélyültem el én sem, és nagyon széleskörűek voltak a kérdések.

Először is arra szeretnék válaszolni, hogy büntetőjogi hatása, vagy büntetőjogi kapcsolódási pontjai vannak-e a cselekvőképesség szabályozásának, nincsenek, tehát a büntetőjogi megítélés eltérhet a polgári jogi megítéléstől. Nyilván figyelembe veszik a szakértők, de az, hogy valaki rendelkezik-e vétőképességgel, tehát a büntetőjogi felelősség alapját képező képességgel, azt eltérően ítélik meg a polgárjogi cselekvőképességtől.

A következő kérdés, amit megpróbálok megválaszolni, az a cselekvőképességgel kapcsolatos kérdések. Nagyon hosszasan tárgyalta a szerkesztő bizottság ezt a kérdést, sok egyeztetésen vagyunk túl, és nagyon sok civil álláspontot, és természetesen sok szakmai álláspontot is ismerünk. És amit itt láthatnak az egy, mondjuk úgy, hogy többségi álláspont ebben a törvényjavaslatban, most a többség alatt azt értem, hogy ideértve a civil szervezeteknek az álláspontját is. A többségi álláspont, amelyet a szakmai bizottság magáénak vall, hogy nem lehet kizárni azt a lehetőséget, hogy egy személy esetén a cselekvőképesség teljes korlátozására kerüljön sor, nem lehet kizárni ezt, de csak nagyon kivételes esetben. A törvény is úgy fogalmaz, hogy a cselekvőképesség teljes korlátozására csak akkor kerülhet sor, ha az érintett személyek jogainak védelmére a cselekvőképesség részleges korlátozása nem elégséges, tehát itt kifejezetten a cselekvőképes, pontosabban a cselekvőképességgel érintett személy jogainak a védelme érdekében történik ez. Tehát az a szakmai álláspontja – és ahogy mondom, az előkészítő bizottságoknak az volt az álláspontja -, hogy ezt az esetet nem zárhatjuk ki. Én ismerem azokat a civil véleményeket, amelyek szerint ilyen teljes körű korlátozásra egyáltalán ne kerüljön sor. Vannak olyan, szerintem szélsőséges vélemények, hogy egyáltalán ne kerüljön sor még részleges korlátozásra sem a cselekvőképesség, azonban még egyszer mondom, a szakmai álláspont az az, hogy a jogalany védelme érdekében, tehát az adott személy védelme érdekében előfordulhat olyan nagyon kivételes eset, hogy korlátozni kell teljes mértékben a cselekvőképességet.

Az egy teljesen új megközelítés – gondolom elmondták a kollegáim -, hogy ügycsoportokra nézve kell a bíróságnak megállapítania. Azt mondták, hogy mondjak erre egy életszerű példát. Hirtelen az jutott eszembe, például a választójog, bár ez éppen talán nem szerencsés, mert nem polgári jogviszony, hanem egy közjogi jogviszony, de a választójog összefügg ezzel a cselekvőképességi kérdéssel, hiszen az alaptörvényünk szerint akkor lehet valakit a választójogból kizárni, ha ezt a bíróság kifejezetten megállapítja. Tehát például úgy dönthet a bíróság – most nem tudom, lehet, hogy jó, vagy rossz példát fogok mondani, döntsék el – egy adott személyről, hogy kisebb jelentőségű polgári jogi ügyleteket megköthet, de például a választójogát nem tudja gyakorolni, mert olyan komplex döntést kellene hoznia, amire az ítélőképessége alapján ez nem tételezhető fel. Tehát mondom, lehet, hogy nem jó példa a választójog, de a választójog is egy olyan ügycsoport vagy egy ügy, amiben döntenie kell a bíróságnak, és kifejezetten döntenie kell majd a bíróságnak.

Ez egy újítás, erre nagyon szeretném felhívni, különösen ebben a bizottságban a figyelmet, hogy eddig automatikusan ki voltak zárva a választójogból azok, akiknek a bíróság a cselekvőképességének a kizártságát állapította meg, automatikusan ki voltak zárva. Most minden esetben majd a jövőben, az új alaptörvény hatálybalépése után, személyenként külön-

külön kell a bíróságnak dönteni arról a kérdésről, hogy vajon a választójogát tudja-e gyakorolni, vagy sem, tehát nem automatikus, hanem egyedi döntést igényel. Na most, így kell érteni azt, hogy az ügyek egyes csoportja. Nyilván úgy is megállapíthatja a bíróság, hogy például összehatárhoz köti ezeket a döntéseket, úgyis megállapíthatja a bíróság, hogy bizonyos polgári jogügyletek típusához köti a bíróság ezt a döntést, bonyolultabb lesz a döntés, mint eddig volt, hiszen eddig egy sommás döntést hozott a bíróság, most pedig majd külön-külön kell megállapítani a cselekvőképesség korlátozását. De még egyszer mondom, ismerem a civil véleményeket, a civilek egészen odáig eljutnak ebben a gondolatmódban, hogy talán ez ellentétes még a nemzetközi egyezményekkel is; a polgári jogász professzorokból álló bizottság határozott álláspontja, hogy nem ellentétes a nemzetközi egyezményekkel az, hogy ügycsoportokra korlátozzák valakinek a cselekvőképességét, és hogy kivételesen akár a teljes korlátozást is megállapíthassa a bíróság.

Azt hiszem, hogy erről akartam beszámolni, és akkor a többi kérdésre megadnám a kollegáimnak a szót.

Dr. Czepek Gábor (KIM) viszonzválasza

DR. CZEPEK GÁBOR (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Köszönöm a szót, államtitkár úr. Egy-két megjegyzést engedjenek meg, és utána Boros Zsuzsa kolleganőmnnek jutna az a hálátlan feladat, hogy a nem érintett kérdésekre, azokra, az ő kompetenciájába tartoznának.

Említette képviselő úr, hogy a cselekvőképességi ügycsoportok taxatív módon nincsenek meghatározva. Na most, nyilván ez egy tudatos döntése a kodifikátoroknak, hiszen a magánjogi életviszonyok olyan széles kört ölelnek át, hogy tulajdonképpen a taxatív felsorolás lehetetlen, exemplifikatív módon meg értelme nagyon nincs. Úgyhogy innentől ez mind a bíróság, mind a szakértők vonatkozásában egy új típusú megközelítést tesz szükségessé, nevezetesen, ha szabad így fogalmaznom, a fantáziát jobban el lehet engedni abban a körben, hogy az adott belátási képességcsökkenés az életviszonyok mely körére terjed ki. Az előkészítők álláspontja szerint ez egy előre mutató szabályozás, hiszen nem köti meg a bíróság kezét, és az érintettnek is nagyobb szabadságot nyújt.

A mediáció vonatkozásában is volt kérdés. Annyiban pontosítanék, hogy jelenleg nincs jogi kötelezettség a mediálásra bírósági eljáráson belül. Valóban a bírónak van egy lehetősége arra, hogy jelezze a felek felé, hogy lehetőség van mediációra, de ez nem kötelező. Az Országos Bírósági Hivatal felelősségével, illetve előkészítésében működik egy kísérleti projekt, amely bizonyos bíróságokon vizsgálja a mediációnak a hatékonyságát. Pontos statisztikai adatokról jelenleg nem tudok beszámolni, de ha igényli képviselő úr, utánanéznünk; kedvezőek az adatok, csak nem akarnék a tévedés hibájába esni, hogy itt feleslegesen dobálózok számokkal. De nyilvánvaló, hogy mind az európai tendenciák, mind pedig ez a kísérleti projekt azt mutatják, hogy érdemes a mediációra nagyobb, illetve szélesebb körben építeni, és jónak mutatkozik az új Ptk.-nak az az elgondolása, hogy akár a jogi norma erejével ebbe az eljárásba tereli inkább az embereket, ugyanis a megegyezéseknek mindig nagyobb a hatályosulása, mind egy rákényszerített oktrojált döntésnek.

Kérdésként hangzott el, hogy az egyházi személyeknél a végrendelkezés hogyan alakul. A válasz igen, tehát lehetőség van írásbeli magánvégrendeletre a képviselő úr által említett alakisági kellékek alapján.

Én azt hiszem ennyit szerettem volna hozzáfűzni, és ha valami kimaradt, akkor a kolleganőmet kérném, hogy abban nyújtson tájékoztatást. Köszönöm.

Dr. Boros Zsuzsa Barbara (KIM) viszonzválasza

DR. BOROS ZSUZSA BARBARA (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Megpróbálok a kérdések sorrendjében, még ami kimaradt válaszolni.

Felmerült itt az inkubátorban elhelyezett gyermekek sorsa, ha jól értettem. Erre vonatkozóan speciális szabály, tehát nincs változás, erre vonatkozóan speciális szabályt a Ptk. nem tartalmaz; gondolom, hogy az örökbefogadásukra irányult a kérdés. *(Prof. Iván László: Így van.)* Tehát itt rendesen, ha örökbefogadhatónak nyilvánítható a gyermek, és mód van az örökbefogadásukra, ennek a speciális szabályait alsóbb szintű jogszabályok tartalmazzák, tehát itt nincsen változás.

A gyermekvédelmi törvény is felmerült, hogy mennyiben érintik a családjogi könyv változásai a gyermekvédelmi törvényt. Itt nyilvánvalóan a Ptk. elfogadását követően át kell tekinteni az összes jogszabályt, ez valószínűleg egy év lesz, és módosítani kell a szükséges jogszabályokat akár törvényről, akár alsóbb szintű jogszabályról van szó annak érdekében, hogy koherensek legyenek a jogszabályok. A gyermekvédelmi törvényt itt talán a családba fogadás intézményének az átkerülése, tehát a Ptk. szerinti szabályozása érintheti, a gyámság szabályai érinthetik, ami miatt biztos, hogy a gyermekvédelmi törvény rendelkezéseihez is adott esetben hozzá kell nyúlni.

Az élettársi kapcsolat megszűnése kapcsán itt igazából a törvény, tehát a törvényjavaslat csak megemlíti azt a lehetőséget, amire már most a hatályos rendelkezések szerint is mód van, hogy az élettársi kapcsolat, tehát a tényhelyzeten alapuló élettársi kapcsolat bizonyításának megkönnyítése érdekében lehetőség van az élettársi nyilatkozatok nyilvántartásba-vételére. Erről a közjegyzői nemperes eljárásról szóló törvény rendelkezik, és tulajdonképpen a javaslat – itt az élettársi kapcsolat szabályozásánál - ebben az egy paragrafusban csak említésszerűen megismétli ezt a lehetőséget, tehát itt semmilyen újdonságot nem hordoz a szabályozás. Tehát maga az élettársi kapcsolat tényhelyzeten alapul, viszont ennek a bizonyítását ez az élettársi kapcsolatok nyilvántartásba-vétele könnyebbé teszi. Tehát ha az élettársak részánjak magukat és hajlandók, akkor elmennek a közjegyzőhöz, és a közjegyző előtt lehetőségük van kérni, hogy tulajdonképpen az ő élettársi kapcsolatukat, vagy annak a fennállását nyilvántartásba vegyék, tehát nyilatkoznak arról, hogy ők most a mai naptól élettársi kapcsolatban élnek. Viszont ahhoz, hogy megszüntessék ezt a nyilvántartáson alapuló helyzetet, ahhoz elegendő, ha az egyikőjük elmegy és jelzi, hogy már nem áll fenn az élettársi kapcsolat. Azonban a nyilvántartás nem az egyetlen bizonyítási mód, hanem egyébként is mód van a jövőben is, tehát ez a kérdés teljesen a Ptk.-tól független, hogy akár közjegyző előtt, akár más módon bizonyítsák, hogy ők élettársi kapcsolatban éltek, és ezt az úgynevezett 10 éves együttélési időt is más módon is bizonyíthatják, tehát nemcsak ez alapján a nyilvántartás alapján, tehát joghatás nem fűződik magához a nyilvántartáshoz.

DR. CZEPEK GÁBOR (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Bocsánat, még annyival egészíteném ki, amit a kolléganőm mondott, hogy összefoglalva a képviselő úr, elnök úr kérdésére a választ, ahelyett, hogy bonyolítaná a bizonyítást, ez egyszerűsíti. Tehát ennek a következménye nem az lesz, hogy ellenbizonyítások tömkelegével kell megküzdeni a bíróságoknak, hanem ellenkezőleg, tisztább jogi helyzet lesz, amely ellen természetesen ellenbizonyításnak van helye, hiszen deklaratív aktusról van szó, de összességében ez az eljárásokat gyorsítani fogja az élettársi vagyonszövetségek megszüntetése körében. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen a válaszokat. Kérdezem képviselőtársaimat, kíván-e még valaki kérdést feltenni. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nem, akkor szavazás következik, de előtte egy helyettesítést jeleznék, Bábiné Szottfried Gabriella képviselő asszonyt Ágh Péter képviselő úr helyettesíti.

Határozathozatal

És akkor szavazás következik. Aki a T/7971-es számú törvényjavaslatot általános vitára alkalmasnak tartja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* Egyhangúlag a bizottságunk alkalmasnak tartotta. Kérdezem, hogy volt-e tartózkodás, vagy nem szavazat. Ilyen nincs, tehát egyhangúlag a bizottságunk alkalmasnak találta a törvényjavaslatot általános vitára.

Kérdezem, hogy előadót kíván-e állítani a bizottságunk, hiszen itt csak többségi véleményt tudunk közvetíteni. *(Jelzésre.)*

Talabér Márta képviselő asszonynak adom meg a szót.

TALABÉR MÁRTA (Fidesz): Javaslom, hogy Ágh Péter mondja el a bizottság véleményét.

ELNÖK: Rendben, akkor Ágh Péter képviselő úr vállalta a bizottsági vélemény előadását. Köszönöm szépen.

Köszönöm államtitkár úrnak, és a minisztérium részéről az alkalmazottaknak a részvételt, ezt a napirendi pontot bezárom.

Egyebek

Soron következik az egyebek. Kérdezem képviselőtársaimat, kíván-e valaki bármilyen felvetéssel élni. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nem, akkor köszönöm szépen a részvételt, és további jó munkát kívánok a mai napra!

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 25 perc)

Sneider Tamás
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Turkovics Istvánné